

Møteinnkalling

Utvalg: Arealutvalget
Møtested: Leksvik kommunehus KLT 2. etasje
Møtedato: 29.08.2017
Tid: 09:00

Forfall meldes på elektronisk skjema <https://www.rissa.kommune.no/politikk/>.

På bakgrunn av dette skjemaet sørger servicekontoret i Rissa for innkalling av varamedlemmer.

Varamedlemmer møter kun ved spesiell innkalling

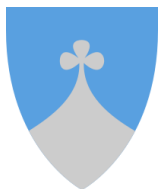
Innkalling er sendt til:

Navn	Funksjon	Representerer
Rune Schei	LEDER	IF-HØ
Anne Berit Skjerve Sæther	NESTL	IF-AP
Benjamin Schei	MEDL	IF-HØ
Petter Harald Kimo	MEDL	IF-AP
Eivind Myklebust	MEDL	IF-SP
Ragnar Lyng	MEDL	IF-HØ
Raymond Balstad	MEDL	IF-SP
Alvin Berg	MEDL	IF-HØ

Informasjonssaker:

- Opplegg for høring av forskrift om dyrking av myr v/Indre Fosen utvikling
- Diverse info utvalgsleder
- Diverse info rådmann

Saksnr	Sakstittel	Lukket
PS 2/17	Tiltaksplan for spredte avløp Nordre Fosen vannområde - 2. gangs behandling	

SAKSFRAMLEGG

<i>Saksnr</i>	<i>Uvalg</i>	<i>Møtedato</i>
2/17	Arealutvalget	29.08.2017
	Indre Fosen Fellesnemnd	

Saksbehandler: Siri Vannebo

TILTAKSPLAN FOR SPREDTE AVLØP NORDRE FOSEN VANNOMRÅDE - 2. GANGS BEHANDLING

Vedlegg

- 1 Tiltaksplan - utkast til andregangsbehandling
- 2 Referat Vannområdeutvalget 16. juni 2017
- 3 Høringsuttalelse Mattilsynet
- 4 Høringsuttalelse Rissa Bondelag
- 5 Høringsuttalelse Fylkesmannen

Sakens bakgrunn og innhold:

Forurensningsforskriftens kapittel 12 gir kommunen myndighet over små, private avløpsanlegg i spredt bebyggelse («spredte avløp»). Kommunen har dermed plikt til å håndheve det regelverket som gjelder for slike avløpsanlegg, og å forebygge og gjøre tiltak mot forurensning. Dette innebærer blant annet å drive kontroll og tilsyn med avløpsanleggene. Kommunene på Fosen har i liten grad gjennomført tilsyn av private avløpsanlegg, og det er behov for å ta tak i oppgavene som følger med myndighetsansvaret. Det er utarbeidet et forslag til tiltaksplan for spredte avløp i Nordre Fosen vannområde. Målet med tiltaksplanen er å:

- Redusere forurensningsbelastningen fra spredte avløp til et akseptabelt nivå, slik at målet om god økologisk tilstand etter vannforskriften kan nås.
- Sikre drikkevannskilder (overflatevann og private brønner) mot forurensning fra spredte avløp
- Sikre at ikke forurensning fra spredte avløp hindrer brukerinteressene knyttet til vannet, som f.eks. bading

Tiltaksplanen ble vedtatt sendt på høring av hovedutvalget for teknisk, landbruk og miljø i Roan den 6. april, arealutvalget i Indre Fosen kommune den 22. mars, planutvalget i Åfjord den 15. mars, hovedutvalget for utvikling og miljø i Osen den 15. mars, komité for plan, drift og landbruk i Ørland den 15. mars og planutvalget i Bjugn 1. mars. Tiltaksplanen lå deretter på høring i seks uker, til 30. mai 2017.

Vurdering:

Det har kommet inn tre høringsinnspill til tiltaksplanen. Høringsinnspillene ble drøftet av vannområdeutvalget den 16. juni. Vannområdeutvalget ser ikke behovet for å gjøre vesentlige endringer i tiltaksplanen på bakgrunn av høringsinnspillene. Vurderingen av de enkelte høringsinnspillene vises i tabellen under.

Innspill	Vurdering
Mattilsynet Mattilsynet påpeker at tiltaksplanen bør inneholde en oversikt over oppdrettslokaliteter for skjell og fisk.	Vannområdeutvalget vurderer det ikke nødvendig å endre på planutkastet på bakgrunn av dette høringsinnspillet. Opprydding i spredte avløp vil føre til mindre forurensning ved oppdrettslokaliteter. Områder med oppdrettsvirksomhet vil bli prioritert for opprydding i spredte avløp
Rissa Bondelag Er positive til kartlegging av avløpsanlegg og sikring av drikkevannskilder, men er skeptiske til kostnadene som kan påløpe. Mener også at tidsfristene som skisseres er for korte. Foreslår at krav om oppgradering av avløpsanlegg kan inntre ved eierskifte og at kostnadsforskjellen mellom privat og offentlig avløp kan dekkes av det offentlige.	Kostnadsspørsmålet har vært diskutert i vannområdeutvalget flere ganger i løpet av planarbeidet. Løsningen der krav om oppgradering av avløpsanlegg inntre ved eierskifte har også blitt drøftet tidligere, og er også tatt med i eksemplene på mulige framdriftsplaner, modell 1 og 3 i vedlegg 9 i planutkastet. Framdriftsplan for arbeidet skal ikke vedtas før kommunene har gjennomført en kartlegging av avløpssituasjonen. Når framdriftsplanen skal utarbeides vil spørsmål rundt tidsfrister og prioritering utredes grundigere.
Fylkesmannen i Sør-Trøndelag Er usikker på om tiltaksplanen er forpliktende nok i arbeidet med spredte avløp, og mener at planen burde ha inneholdt en klarere framdriftsplan. Påpeker viktigheten av at alle kommunene følger samme framdriftsplan. Etterlyser bedre kart som viser soneinndelingen.	Forslagene til mulige framdriftsplaner i vedlegg til planen er tenkt videreutviklet og vedtatt på et senere tidspunkt. Årsaken til dette er at kommunene ikke har oversikt over hvor mange avløpsanlegg det er som faller innunder de ulike kategoriene i framdriftsplanene i vedlegget. Det er behov for å justere framdriftsplanen på en slik måte at arbeidsbyrden knyttet til saksbehandling blir omtrent lik fra år til år. I tillegg er det behov for grundigere vurdering av hvor mange som skal få pålegg om å oppgradere sitt avløpsanlegg, basert på resultatene fra kartleggingen. Vannområdet er allerede i gang med overvåkning av resipientene i «oransje soner», og har fått på plass et greit kunnskapsgrunnlag for forvaltningen av spredte avløp i disse sonene. I løpet av høsten 2017 skal kommunestyrene behandle en sak som dreier seg om videreføring av prosjektperioden for vannområdet. Saksframlegget legger opp til at prosjektperioden forlenges tom. 2021, og

	at prosjekt spredte avløp bakes inn som en del av driften i vannområdet. I driftsbudsjettet til vannområdet fram tom. 2021 er det satt opp at kommunene finansierer en felles fulltidsstilling innenfor spredte avløp. I 2016 vedtok de fleste kommunene i vannområdet å øke slamtømmingsgebyrene for 2017 for å kunne finansiere denne fulltidsstillingen det første året. Ansettelsen av en koordinator for spredte avløp, sammen med kommunestyrevedtak om deltakelse i og finansiering av prosjektet vil sikre framdrift i prosjektet, til tross for at tiltaksplanens framdriftsplan ikke er vedtatt enda. Innstillingen fra vannområdet er dermed at innspillet fra Fylkesmannen ikke trenger å medføre endringer i plandokumentet, utover at sonkartene gjøres mer oversiktlige.
--	---

Plan for videre politisk behandling

Tiltaksplanen skal behandles politisk i sju kommuner, og det er ønske om likelydende vedtak i alle kommunene. Derfor er det lagt opp til et ekstra møte i vannområdeutvalget, for å sy sammen eventuelle avvikende innspill fra behandlingen i utvalgene, før endelig behandling i kommunestyrene.

Hvis eventuelle nye innspill fører til større endringer i tiltaksplanen vil planen bli lagt fram til planutvalget på nytt før saken sendes til kommunestyret.

Saken ang. videreføring av samarbeidet i Nordre Fosen vannområdet og finansiering av prosjektet spredte avløp vil bli lagt fram til kommunestyret i en egen sak.

Folkehelsevurdering:

Opprydding i spredte avløp kan være et positivt bidrag til folkehelse i kommunen

Oppsummering:

Tiltaksplan for spredte avløp for Nordre Fosen vannområde har vært på høring. Det kom inn tre høringsinnspill. Planutkastet er ikke endret vesentlig etter høring.

Det er tenkt at Nordre Fosen vannområde vil få en koordinerende rolle i gjennomføringen av planen. Saken ang. videreføring av samarbeidet i Nordre Fosen vannområdet og finansiering av prosjektet spredte avløp vil bli lagt fram til kommunestyret i en egen sak.

Prosjektleders innstilling:

Indre Fosen kommune vedtar tiltaksplan for spredte avløp for Nordre Fosen vannområde.

TILTAKSPLAN FOR SPREDTE AVLØP 2017-2022

NORDRE FOSEN VANNOMRÅDE

Plan for opprydning i spredte avløp i kommunene Osen, Roan, Åfjord, Indre Fosen, Bjugn og Ørland.

Utkast til andregangsbehandling

Forord

EUs rammedirektiv for vann er tatt inn i norsk rett gjennom forskrift om rammer for vannforvaltning – vannforskriften. Vannforskriften setter forpliktende mål for miljøtilstanden i alt vann og gir føringer for utarbeidelsen av regionale vannforvaltningsplaner. Regional vannforvaltningsplan for vannregion Trøndelag er vedtatt og godkjent, og er gjeldende fra 2016-2021. Kommunen plikter å legge planen til grunn for sin planlegging. Som forurensningsmyndighet må kommunen overvåke miljøtilstanden i vassdrag og sjø, og om nødvendig iverksette miljøtiltak innenfor eget myndighets- og virksomhetsområde. Opprydding i private avløpsanlegg er et svært viktig tiltak. Denne tiltaksplanen gir en oversikt over hvordan arbeidet med spredte avløp i vannområdet Nordre Fosen skal foregå. Arbeidet med spredte avløp er langsiktig og må pågå kontinuerlig. Denne planen legger opp til en økt innsats de første årene, med mål om å kartlegge avløpssituasjonen i kommunene og ta igjen et etterslep i forvaltningen av spredte avløp.

Planen er utarbeidet i samarbeid mellom kommunene i vannområdet – Osen, Roan, Åfjord, Leksvik og Rissa (Indre Fosen fra 01.01.18), Bjugn og Ørland. Planen er ført i pennen av Ingrid Hjorth, prosjektleder for Nordre Fosen vannområde, og Ingrid Verbaan, Bjugn kommune. Mange medarbeidere i kommunene har også vært involvert i arbeidet, bl.a. Kari Anne Solberg, Ivar Dybdahl, Ronald Bratberg, Geir Ola Aune, Sverre Fjellheim, Siri Vannebo, Kjell Vingen, Trond Langseth, Petra Roodbol-Mekkes, Odd Robert Solberg, Jon Foss og Harriet de Ruiters. Politisk styringsgruppe for arbeidet har vært Jon Husdal (Åfjord), Anne Berit Skjerve Sæther (Leksvik), Rune Schei (Rissa), Einar Eian (Roan), Trygve Rånes (Osen), Hans Eide (Bjugn) og Birger Austad (Ørland), samt varaer. Prosjektet har vært del-finansiert av skjønnsmidler fra Fylkesmannen i Sør-Trøndelag.

Sted, dato, underskrift

Innhold

1. Innledning	4
2. Bakgrunnsmateriale.....	4
Spredte avløpsanlegg	4
Vannmiljø.....	5
3. Strategi	6
Utbygging av offentlig nett	6
Inndeling av tiltakssoner etter nedbørfelt	6
Framdriftsplan.....	7
Saksgang og saksbehandling.....	7
Andre informasjonstiltak	8
4. Kostnader og finansiering.....	9

Vedlegg

1. Vannforekomster som er påvirket av avløp fra spredt boligbebyggelse
2. Sonekart for opprydning i spredte
3. Eksempler på mulige framdriftsplaner for oppryddingsarbeidet

1. Innledning

En av de viktigste utfordringene for vannmiljøet i kommunene på Fosen er forurensning fra private avløpsanlegg i spredt bebyggelse. Den regionale vannforvaltningsplanen for vannregion Trøndelag, som er gjeldende fra 2016, foreslår tiltak mot spredte avløp i omtrent 40 av kommunenes vannforekomster. Denne tiltaksplanen angir felles metoder og frister for opprydding i spredte avløp for kommunene i Nordre Fosen vannområde. Målet med avløpstiltakene vil være å:

- Redusere forurensningsbelastningen fra spredte avløp til et akseptabelt nivå, slik at målet om god økologisk tilstand i vannforekomstene kan nås. Arbeidet må koordineres med forurensningstiltak i bl.a. landbrukssektoren, som også bidrar med utslipp av næringssalter til vassdrag.
- Sikre drikkevannskilder (overflatevann og private brønner) mot forurensning fra spredte avløp
- Sikre at ikke forurensning fra spredte avløp hindrer brukerinteressene knyttet til vannet, som f.eks. bading

Denne tiltaksplanen beskriver hvordan arbeidet med opprydding i private avløp skal foregå, og hvordan kommunen skal sikre en åpen, informativ og ryddig prosess og skape engasjement for et bedre vannmiljø.

2. Bakgrunnsmateriale

Spredte avløpsanlegg

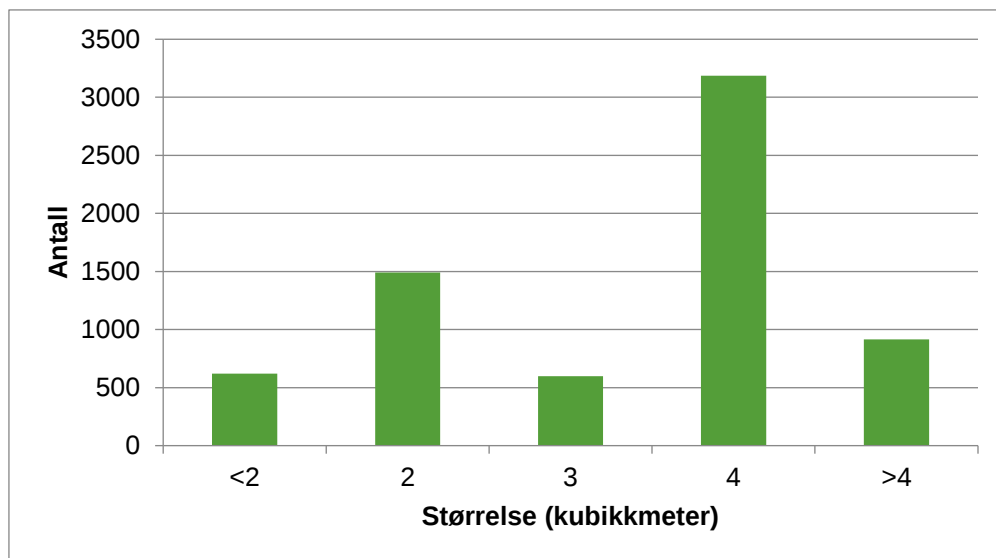
I deltakerkommunene finnes det totalt nesten 7000 private avløpsanlegg. Om lag 1/3 av anleggene tilhører fritidsboliger. De aller fleste anleggene er slamavskillere med eller uten ulike former for sekundærrensing. I tillegg finnes noen tette tanker og enda færre minirensesanlegg. Tabell 1 viser antall spredte avløp i kommunene.

Tilstanden til avløpsanleggene er lite kartlagt, men det er grunn til å tro at de aller fleste ikke tilfredsstiller moderne krav til rensing (forurensningsforskriftens §§ 12-8 og 12-9).

Det var tidligere standardiserte krav til størrelse og antall kamre på slamavskillere, jfr. VA/Miljø-Blad 48. Denne satte bl.a. krav om at slamavskillere til enkeltboliger skulle være på minimum 4 kubikkmeter og ha tre kamre. Figur 1 viser størrelsen til slamavskillerne i deltakerkommunene. VA/Miljø-Blad 48 ble revidert i 2013 og stiller ikke lenger slike standardiserte krav til slamavskilleres utforming, men størrelsen til slamavskillerne kan allikevel gi indikasjon på tilstanden til avløpsanleggene. Et flertall av slamavskillerne er på 4 kubikkmeter eller mer, men en god del er mindre.

Tabell 1: Antall private avløpsanlegg i kommunene, fordelt på boligeiendommer og fritidseiendommer.

	Leksvik	Rissa	Bjugn	Ørland	Åfjord	Roan	Osen
Boliger med privat avløp	514	1403	1439	740	810	360	370
Fritidseiendommer	43	322	514	150	451	153	80

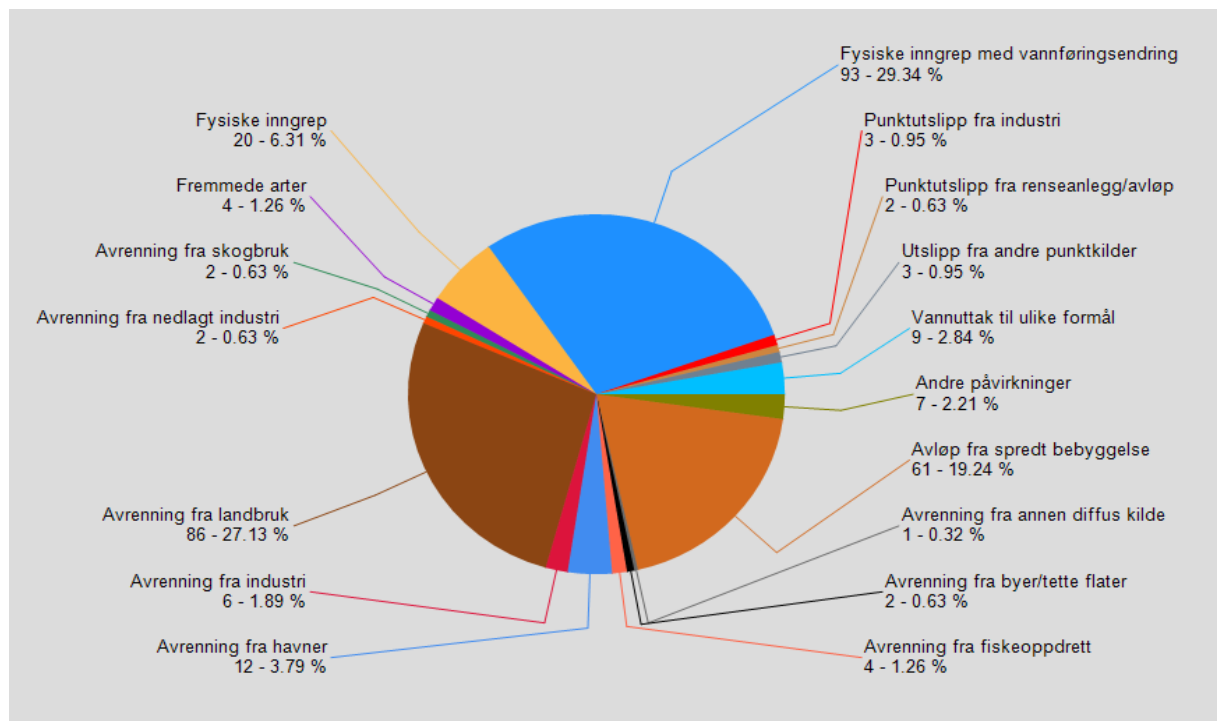
Figur 1: Størrelsen på registrerte slamavskillere I Nordre Fosen vannområde.

Vannmiljø

På databasen vann-nett.no registreres informasjon om påvirkninger og tilstand i vannforekomster. Det er registrert 121 vannforekomster som er påvirket av spredt avløp fra boligbebyggelse i Nordre Fosen vannområde. I ca. 60 av disse vannforekomstene er trolig påvirkningen så alvorlig at det bør settes i verk avbøtende tiltak. Disse vannforekomstene er listet opp i Vedlegg 1.

Figur 2 viser påvirkninger på vannforekomster i vannområdet fra av ulike sektorer. Mange vannforekomster er påvirket av flere sektorer. Dersom miljømålene skal nås er det viktig at innsatsen fra ulike sektorer koordineres. Avløp i spredt bebyggelse utgjør, som vist i figuren, en betydelig påvirkning. En annen viktig påvirkning er avrenning fra landbruksarealer. Tiltakene i avløpssektoren må derfor sees i sammenheng med tiltak i landbrukssektoren.

I en del av vannforekomstene er det gjort miljøundersøkelser, og klassifiseringen av økologisk tilstand er dermed ganske sikker. I andre vannforekomster er det ikke gjort slike undersøkelser, og for disse er klassifiseringen veldig usikker. Det er behov for å undersøke miljøtilstanden i mange vannforekomster før eventuelle pålegg om oppgradering av avløpsanlegg. Dette er for å sikre at det ikke stilles unødige krav om kostbare tiltak. I tillegg kan det være flere vannforekomster som er påvirket av spredte avløp uten at dette er registrert i databasen.

Figur 2: Antall og prosentandel av vannforekomster (elver, innsjøer, sjøområder) som er negativt påvirket av ulike faktorer. Hentet fra vann-nett.no 10.11.16.

3. Strategi

Utbygging av offentlig nett

I områder der det vil være lønnsomt å bygge ut det offentlige avløpsnettet vil anleggseiere på sikt få pålegg om tilknytning til offentlig nett. Disse anleggseierne vil ikke få krav om å oppgradere avløpsanlegget sitt. Kommunene må gjøre en helhetlig og grundig vurdering av hvilke eiendommer som skal påkobles offentlig nett. Dette er avklaringer som er viktig å få på plass før oppryddingen i spredte avløp innenfor hvert område starter. Kommunene bør vedta planer for utbygging av offentlig nett som legger regional vannforvaltningsplan til grunn, og som legger til rette for en koordinert innsats mellom opprydding i spredte avløp og utbygging av offentlig nett.

Inndeling av tiltakssoner etter nedbørfelt

Kommunens bebyggelse er delt inn i tiltakssoner. Vedlegg 2-8 viser sonekart for den enkelte kommune. Tiltakssonene følger nedbørfelt slik at avløpene innenfor en sone har felles resipient. I en del tiltakssoner drenerer avløpene direkte til sjø, mens de i andre soner drenerer til vassdrag. Tiltakssonene er prioritert ut i fra resipientenes tilstand og brukerinteresser. Oppryddingsarbeidet vil gjennomføres i de høyest prioriterte sonene først. I sonekartene vist i vedlegg er sonene prioritert i tre ulike nivå, der oransje er høyest prioritert, gul er midt imellom og grønt er lavest prioritert.

Framdriftsplan

Per i dag er det lite kunnskap om avløpsanleggenes beskaffenhet. Kunnskapen om miljøtilstanden i resipient er også mangelfull. Antall avløpsanlegg som bør få pålegg om oppgradering er derfor usikker. Før en detaljert framdriftsplan settes opp er det derfor behov for bedre kartlegging avløpsanleggene og miljøundersøkelser av resipienter.

Etter kartleggingen må en konkret framdriftsplan utarbeides, basert soneinndelingen, miljømålene i regional vannforvaltningsplan, avløpsanleggenes beskaffenhet og kapasitet for saksbehandling og tilsyn. Det vil være praktisk med en tiltaksplan som legger opp til omtrent like mange pålegg i året.

I vedlegg 8 nevnes tre ulike forslag til framdriftsplan, som kan vurderes og tilpasses etter at kartleggingen er gjennomført. Endelig plan for gjennomføring med tidsfrister skal vedtas i kommunene.

Saksgang og saksbehandling

Det er svært viktig at kommunen opptre ryddig, åpent og profesjonelt i arbeidet etter denne tiltaksplanen. Kunnskapsgrunnlaget må være godt, og det må gjøres en god kartlegging av både avløpsanleggene og vannmiljøet. Kommunen må sørge for god informasjon og veiledning til innbyggerne. Saksbehandlingen må være ryddig og forutsigbar.

Arbeidet etter tiltaksplanen kan deles i tre faser:

- **Fase 1:** Kartlegging av avløpsanleggene, drikkevannskilder og miljøundersøkelser der det er behov for det. Vurdere hvilke husstander som skal koples på offentlig avløp og hvorvidt kommunal avløpsledning bør forlenges enkelte steder.
- **Fase 2:** Informasjonsmøter i tiltakssonen. Gi pålegg om oppgradering av privat avløpsanlegg eller pålegg om påkobling til kommunalt nett. Se detaljer i Tabell 2.
- **Fase 3:** Miljøovervåkning for å følge opp effekten av tiltakene.

Kommunen vil benytte standardmaler utarbeidet av Norsk Vann i saksbehandlingen. Malene finnes på <http://va-jus.no/standardbrev-spredt-bebyggelse/> og omfatter informasjonsmateriell og brevmal knyttet til:

- endring/omgjøring av eksisterende utslippstillatelse i henhold til moderne krav
- utslipp uten tillatelse
- utslippstillatelse
- tilknytningsplikt

På miljøkommune.no finnes flere maler som er relevante for opprydding i spredte avløp bl.a.:

- standardbrev og skjema for tilsyn av avløpsanlegg
- veiledning og skjema for søknad om utslippstillatelse

Saksgangen for opprydding i den enkelte tiltakssone er vist i Tabell 2.

Tabell 2: Oversikt over saksgangen. Tabellen er hentet fra Nes kommunes oppryddingsplan for spredte avløp 2016-2022, men er tilpasset noe.

1	Invitasjon til informasjonsmøte	Eiere av private avløpsanlegg inviteres til sonevise/grendevise informasjonsmøter. Invitasjonsbrevet vil inneholde kortfattet informasjon om oppryddingsarbeidet. Vedlagt oversendes også denne tiltaksplanen.
2	Informasjonsmøte avholdes	Informasjonsmøtene avholdes for hensiktsmessig store tiltakszoner. Kommunen stiller med fagpersoner innen saksbehandling og vannmiljø. Leverandører av godkjente renseløsninger inviteres også på møtene
3	Utsending av varsel om pålegg	Varselet skal inneholde lettfattelig informasjon om bakgrunnen for pålegget og hva pålegget innebærer, frist for uttalelse og gjennomføring, informasjon om videre saksgang og hjemmelsgrunnlag for pålegg/vedtak. I brevet henvises til informasjonssider og kontaktpersoner i kommunen.
4	Utsending av vedtak om pålegg	Kommunen vedtar med hjemmel i forurensningslovens § 7 og § 18 og forurensningsforskriftens kap. 12 pålegg om oppgradering av privat avløpsrenseanlegg. Vedtaket opplyser om hvilke lovhjemler som ligger til grunn og hvilke sanksjonsmidler kommunen har. Samtidig opplyses det om klageadgang og tidsfrist for klage. Søknadsfrist er ett år, frist for gjennomføring er to år. Vedlagt følger veileder for utfylling av søknadsskjema samt oversikt over renseløsninger. Veileder legges også ut på kommunens nettsider.
5	Søknad om tiltak sendes inn til kommunen	Tiltaket er etter plan- og bygningslovens § 20-1 søknadspliktig. Ansvarlig søker skal ha nødvendig godkjennelse for utførelse (minimum ADK1-sertifikat). Dersom valgt renseløsning er tilknytning til offentlig avløpsnett skal det også sendes egen søknad om tilknytning til offentlig nett.
6	Behandling av søknad om tillatelse til tiltak	Kommunen vurderer valgt renseløsning. Tillatelse til tiltak sendes ansvarlig søker med kopi til tiltakshaver. Søknad etter plan- og bygningslovens § 20-1 er gebyrbelagt. Gebyrets størrelse reguleres årlig og vedtas av kommunestyret. Faktura for søknadsbehandling sendes tiltakshaver. Dersom valgt renseløsning er tilknytning til offentlig nett vil også tilknytningsgebyr bli fakturert.
7	Søknad om ferdigattest sendes til kommunen	Tiltaket er gjennomført. Ansvarlig søker sender inn søknad om ferdigattest til kommunen.
8	Utarbeidelse av ferdigattest	Kommunen utsteder ferdigattest.

Andre informasjonstiltak

Informasjon og kompetanse er viktig i arbeidet med opprydding i private avløpsanlegg og det er viktig at kommunen er godt forberedt ved henvendelse til huseiere som kan tenkes å måtte pålegges tiltak. Oppgradering av et mindre avløpsanlegg/påkobling til kommunalt nett er en stor investering. Lett tilgjengelig og tydelig informasjon kan gi bedre forståelse av hvorfor oppgradering er nødvendig. Kommunen må være

rustet til å gi god veiledning i prosessen. I tillegg til å avholde informasjonsmøter for huseiere i hver tiltakssone/grend skal følgende informasjonstiltak gjennomføres:

- Det vil opprettes en felles nettside for prosjektet. Nettsiden skal inneholde nyttig informasjon og veiledningsmateriell om avløpsanlegg, samt informasjon om oppryddingsprosjektet. Spesifikke hendelser som berører dette prosjektet blir lagt ut som nyheter etter hvert som prosjektet pågår. Informasjon om resultater fra miljøundersøkelser kan også skape forståelse og engasjement for prosjektet
- Prosjektet må være godt politisk forankret, og det blir viktig å gi god nok informasjon til politikerne underveis i prosjektet.
- Entreprenører/utførere inviteres til informasjonsmøte om oppryddingsprosjektet, gjeldende regelverk, søknadsprosessen m.m.
- Kommunene må legge til rette for at det finnes nok kompetanse hos utførende virksomheter - vurdere behovet for kursing av entreprenører.

4. Kostnader og finansiering

Kostnadene knyttet til etablering av private avløpsanlegg må dekkes av huseier. Per i dag finnes det ingen offentlige støtteordninger. Mange har imidlertid eksisterende anlegg som kan rehabiliteres ved utvidelse eller oppgradering av gamle komponenter. Dette vil være rimeligere enn å investere i helt nytt anlegg.

NIBIO har sammenstilt kostnader for ulike typer avløpsanlegg, for 1- og 2-husanlegg. Kostnadstallene er gjengitt i Tabell 3. Kostnadene ved å installere felles avløpsanlegg for to husstander er vesentlig lavere enn om hver enkelt bolig har sitt eget avløpsanlegg. Kommunen bør stimulere til samarbeid mellom naboer om å etablere avløpsanlegg.

For huseiere med mulighet til utslipp til sjø kreves det som oftest kun en slamavskiller. Totalkostnaden for installering av ny slamavskiller til ett bolighus kan ligge på rundt 75.000 kr, avhengig av grunnforholdene for nedgraving, og er altså vesentlig billigere enn renseanlegg med høyere rense-evne.

Tabell 3: Investeringskostnader for ulike typer avløpsanlegg, for 1.husanlegg og 2-husanlegg. Kostandene er gitt per hus. Tallene er fra 2012. Kilde: avlop.no

Avløpsløsning	1-husanlegg	2-husanlegg
Minirensesanlegg	120 000 -145 000	72 500 – 82 500
Infiltrasjonsanlegg	160 000 – 190 000	145 000
Gråvannsanlegg	166 000 – 185 000	115 000 – 121 000
Gråvannsanlegg og tett tank for kloakk	180 000 – 235 000	145 000 – 150 000
Filterbedanlegg	125 000 – 190 000	110 000 – 135 000

Kostnadene ved saksbehandling etter plan- og bygningsloven dekkes av saksbehandlingsgebyrene. Kostnader knyttet til tilsyn av avløpsanlegg og saksbehandling etter forurensningsloven dekkes av slamtømmingsgebyrer. Kommunene må sette av tilstrekkelig med personalressurs til å gjennomføre denne tiltaksplanen. Erfaringstall fra andre kommuner er at en i løpet av ett årsverk kan sende ut og følge opp ca. 100-150 pålegg.

Vannforskriften stiller krav om at det skal gjennomføres tiltaksrettet overvåking (miljøundersøkelser) for å sikre et godt kunnskapsgrunnlag før iverksetting av tiltak og for å følge opp effekten av tiltakene. Prinsippet om at «forurensere betaler» gjelder også her, og kostnadene ved overvåkning bør i det minste delfinansieres

av slamtømmingsgebyrer. Én vannforekomst er ofte påvirket av flere faktorer. Overvåkingen bør derfor gjøres i samarbeid mellom og finansieres av flere sektorer. De siste årene er en del miljøovervåking finansiert av skjønnsmidler og overvåkningsmidler fra Fylkesmannen.

I regi av Nordre Fosen vannområde bør det fortløpende sees på muligheter for å søke om eksterne midler til prosjekter for kompetanseheving, samarbeid om miljøprosjekter med andre sektorer m.m. Miljødirektoratet og Fylkesmannen har flere relevante tilskuddsordninger.

Vedlegg 1: Vannforekomster påvirket av avløp fra spredt boligbebyggelse

Informasjonen er hentet fra databasen vann-nett.no. Datagrunnlaget er svært begrenset, og informasjonen i tabellen gir kun en indikasjon. Nye miljøundersøkelser gjennomføres fra 2016 og framover, for å gi sikrere informasjon om tilstanden i vannforekomstene.

Tabell 1: Vannforekomster i Nordre Fosen vannområde som er påvirket av forurensning fra avløp i spredt boligbebyggelse.
Henter fra vann-nett.no 07.04.16.

Vassdrag	Vannforekomst-navn	Vannforekomst ID	Påvirkningsgrad	Økologisk tilstand	Kommune
Eidsvatnet	Tilløpsbekker Eidsvatnet	133-61-R	Middels grad	Moderat	Bjugn
	Eidsvatnet	133-37048-L	Middels grad	Svært dårlig	Bjugn
Liavatnet – Barsetvatnet	Okla	134-12-R	Middels grad	Moderat	Bjugn
	Liavatnet	134-36977-L	Middels grad	Moderat	Bjugn
	Bekker til Liavatnet og Barsetvatnet	134-45-R	Middels grad	God	Bjugn
Ryvatnet-Kottengsvatnet	Mølnargårdselva	134-20-R	Middels grad	Moderat	Bjugn
	Kottengsvatnet	134-36994-L	Middels grad	God	Bjugn
	Bekk til Kottengsvatnet	134-41-R	Middels grad	Moderat	Bjugn
	Ryaelva	134-21-R	Middels grad	Moderat	Bjugn
	Ryvatnet	134-36971-L	Middels grad	God	Bjugn
	Bekker til Ryvatnet	134-43-R	Middels grad	Moderat	Bjugn
Gjølgevatnet	Storelva	134-55-R	Middels grad	Moderat	Bjugn
	Store Gjølgevatnet	134-659-L	Middels grad	Moderat	Bjugn
Brekkvatnet – Botngårdselva	Botngårdselva	134-64-R	Middels grad	Moderat	Bjugn
	Brekkvatnet	134-37015-L	Middels grad	Moderat	Bjugn
	Kystbekker landbrukspåvirke de ved Nes	134-77-R	Middels grad	Moderat	Bjugn
	Steinvikbekken	134-78-R	Middels grad	Dårlig	Bjugn
	Storlibekken	134-80-R	Middels grad	Moderat	Bjugn
	Klakksbekken	134-81-R	Middels grad	Dårlig	Bjugn
	Oldelva	135-107-R	Middels grad	Moderat	Bjugn
	Bålsfjorden - Sandnesvågen	0321000032-4-C	Middels grad	Moderat	Bjugn
	Holkjela	0321020102-C	Middels grad	Moderat	Bjugn
	Reinvassbekken	137-113-R	Middels grad	Moderat	Osen
	Bekker ved Strand	137-114-R	Middels grad	Moderat	Osen

	Steindalselva	137-39-R	Middels grad	Moderat	Osen
	Tilløpsbekker Hopen	137-51-R	Middels grad	God	Osen
	Tilløpsbekker til Osen	137-57-R	Middels grad	God	Osen
Prestelva	Bliksåsbekken	131-74-R	Middels grad	Moderat	Rissa
	Skråstadbekken	131-76-R	Middels grad	Moderat	Rissa
	Prestelva	131-77-R	Middels grad	Moderat	Rissa
Skauga – Storvatnet	Skauga nedre del	132-77-R	Middels grad	Moderat	Rissa
	Skauga midtre del	132-12-R	Middels grad	Moderat	Rissa
	Bekk ved Skau	132-78-R	Middels grad	Moderat	Rissa
	Riaelva	132-29-R	Middels grad	God	Rissa, Leks vik
	Tilførselsbekker til Storvatnet	132-63-R	Middels grad	God	Rissa, Leks vik
	Storvatnet	132-950-1-L	Middels grad	Moderat	Rissa, Leks vik
	Korsgatabekken	131-38-R	Stor grad	Moderat	Leksvik
	Langbekken	131-25-R	Middels grad	Moderat	Leksvik
Botn	Bekkadalsbekken	132-21-R	Middels grad	Moderat	Rissa
	Tilløpsbekker til Botn: Kora-, Bergs-, Fessabekken	132-39-R	Middels grad	Moderat	Rissa
	Denstadelva/ Hermstadelva	132-40-R	Middels grad	Dårlig	Rissa
	Flytelva, øvre	132-84-R	Middels grad	Dårlig	Rissa
	Flytelva	132-85-R	Middels grad	Moderat	Rissa
	Botn	0320040500-5-C	Middels grad	Moderat	Rissa
	Strømmen i Rissa	0320040500-6-C	Middels grad	Moderat	Rissa
	Refsåa	132-34-R	Stor grad	Moderat	Rissa
	Mindre bekker til Trondheimsfjorden	131-29-R	Middels grad	Moderat	Rissa, Leks vik
	Straumselva nedre	136-23-R	Middels grad	Moderat	Roan
	Prestelva	136-25-R	Middels grad	Moderat	Roan
	Bekker til Hellfjorden	136-35-R	Middels grad	God	Roan
Hoftstadelva	Hoftstadelva, øvre	136-53-R	Middels grad	God	Roan
	Hoftstadelva, nedre	136-54-R	Middels grad	God	Roan
	Lonelva	136-55-R	Middels grad	God	Roan
	Vettavikbekken / Storvikbekken	137-67-R	Middels grad	Moderat	Roan
	Kråkøysundet	0321040201-2-C	Middels grad	Moderat	Roan

	Nesvalen	0321040201-3-C	Middels grad	God	Roan
	Gnaget	0321040201-4-C	Middels grad	God	Roan
	Kråkfjorden	0321040202-C	Middels grad	God	Roan
	Biskopbekken	133-64-R	Ukjent grad	Svært dårlig	Ørland
	Leirdalsbekken	133-65-R	Ukjent grad	Svært dårlig	Ørland
	Dalabekken	133-66-R	Ukjent grad	Dårlig	Ørland
	Røstadelva	133-68-R	Ukjent grad	Dårlig	Ørland
	Kystbekker Ørland nord og vest	134-91-R	Ukjent grad	Svært dårlig	Ørland
	Kråkvåg havn	0320011100-2-C	Ukjent grad	Moderat	Ørland
	Vågen, Storfosna	0320011100-7-C	Ukjent grad	Moderat	Ørland
	Kalvåbekken	133-34-R	Ukjent grad	Moderat	Ørland, Bjugn
	Bekker på Stokkøya, Linesøya og bekker til Linesfjorden/Paulen	136-3-R	Middels grad	Moderat	Åfjord
	Stokksund	0321030600-4-C	Middels grad	Moderat	Åfjord
	Hubekken	135-89-R	Stor grad	Moderat	Åfjord
	Litjvatnet Refsnes	136-41870-L	Ukjent grad	God	Åfjord

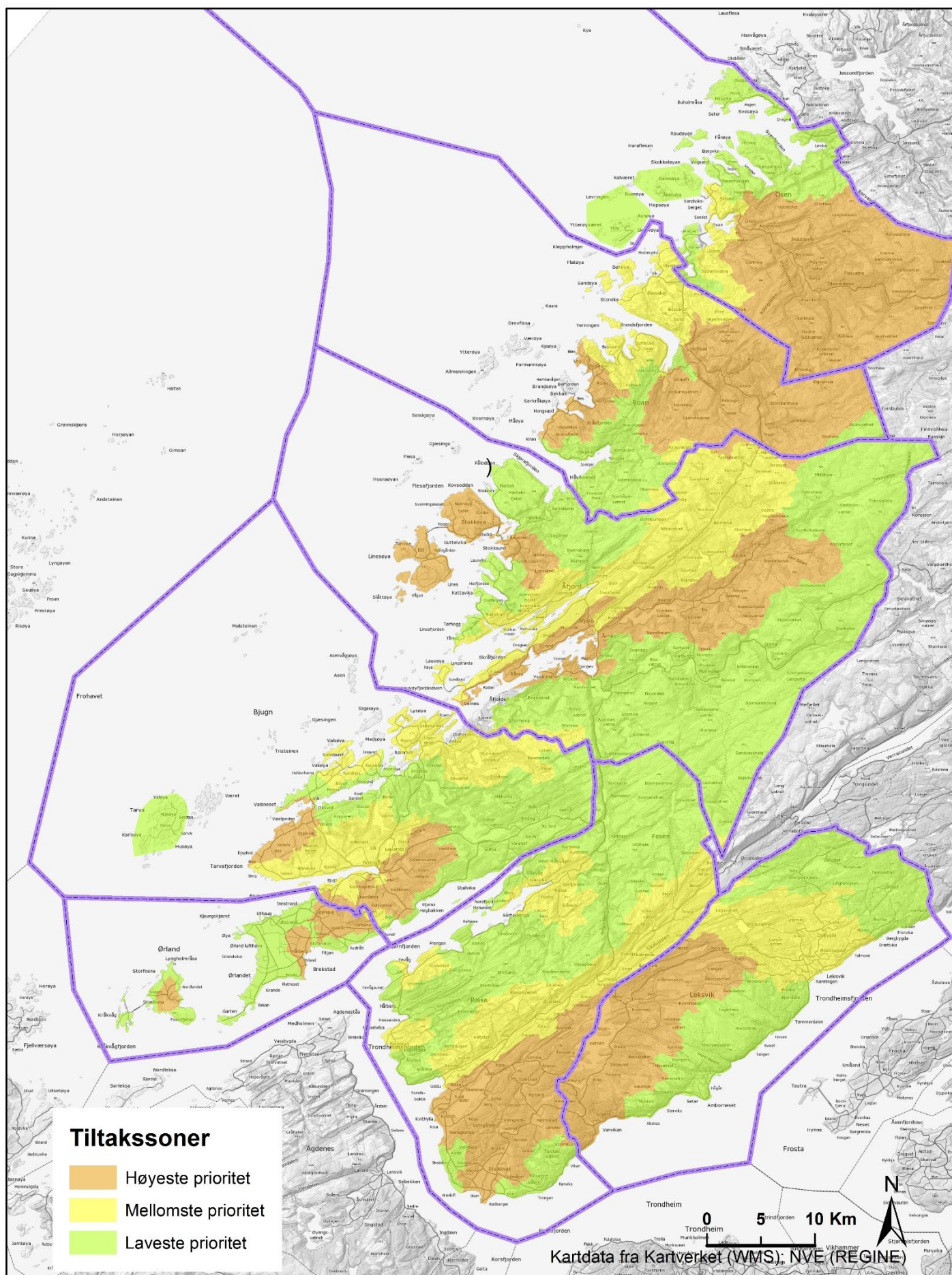
Vedlegg 2: Sonekart

Oransje sone = høyeste prioritet

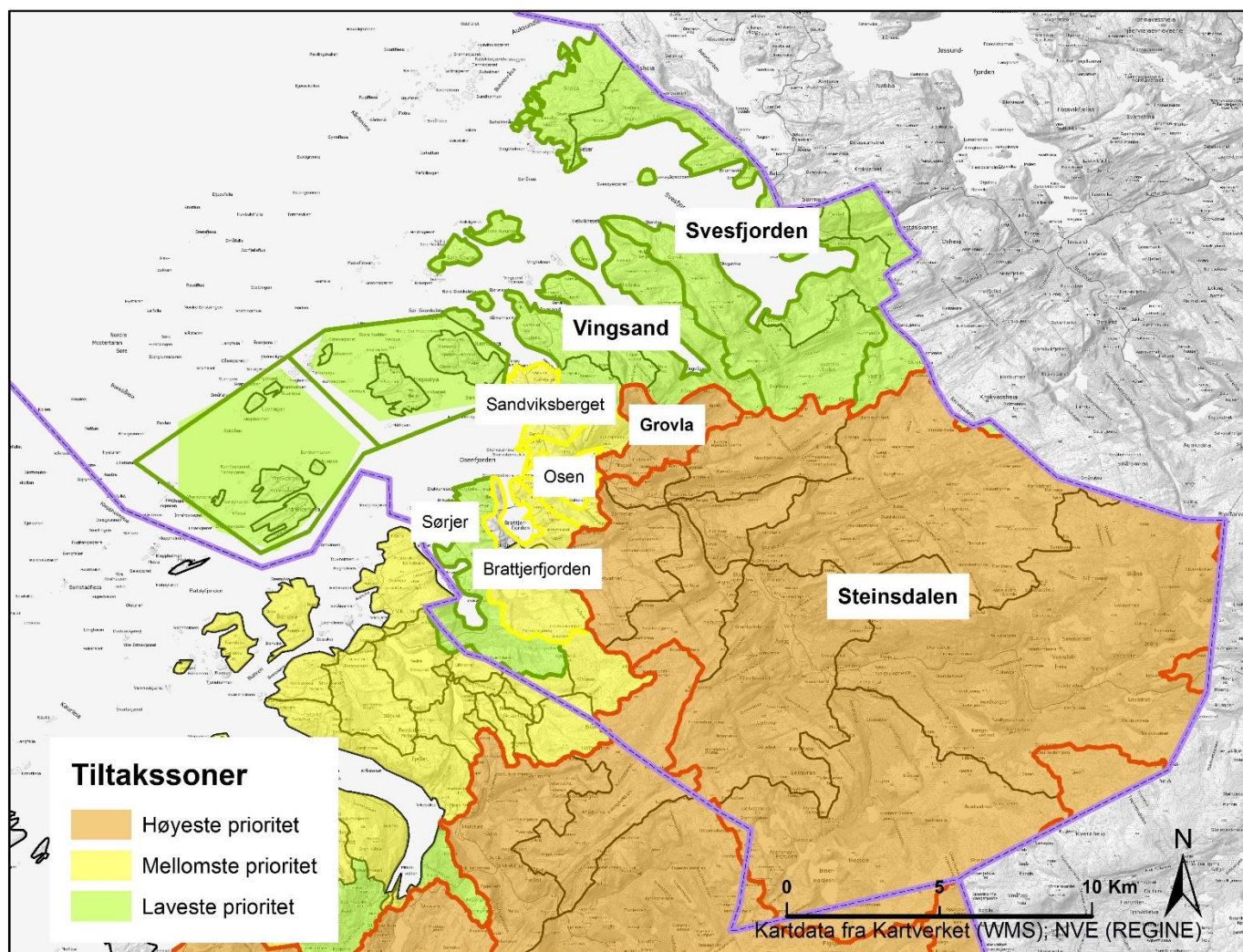
Gul sone = mellomste prioritet

Grønn sone = laveste prioritet

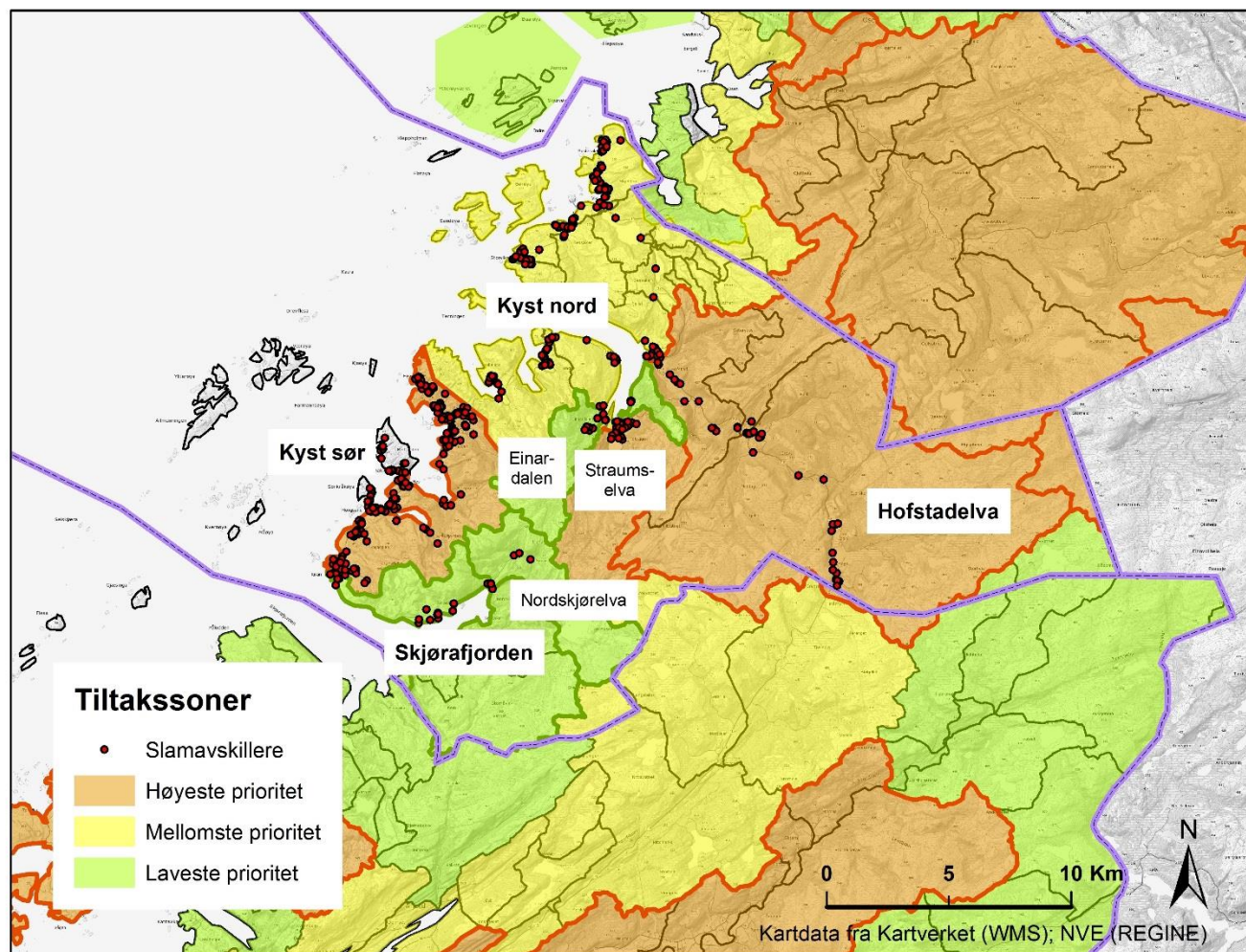
Fargene indikerer ikke økologisk tilstand. Grunnlaget for prioriteringen er en kombinasjon av økologisk tilstand, antall slamavskillere, allerede planlagte prosjekter på kommunalt nett eller spredte avløp, brukerinteresser, potensial for forbedring av økologisk tilstand m.m

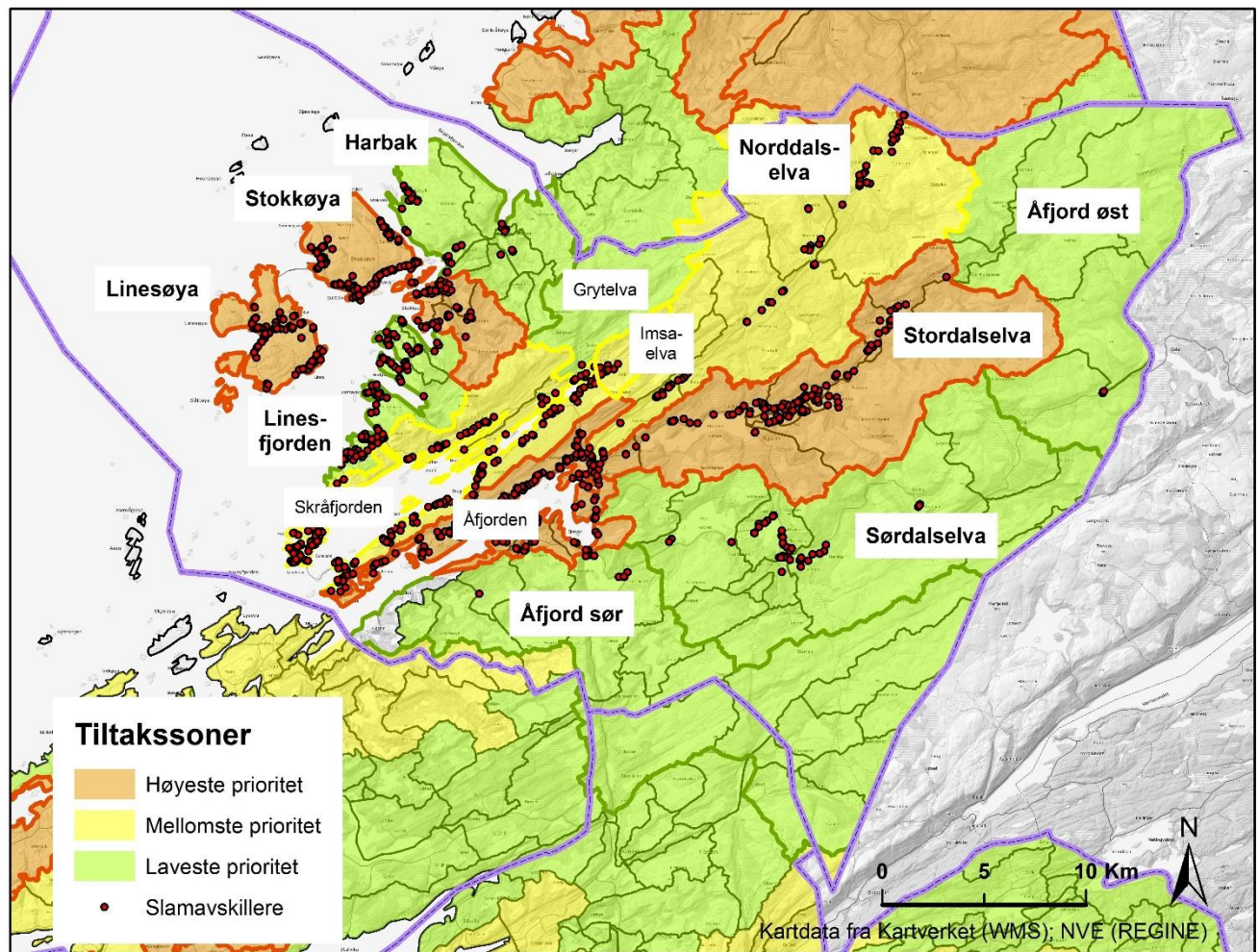
Sonekart for Osen kommune

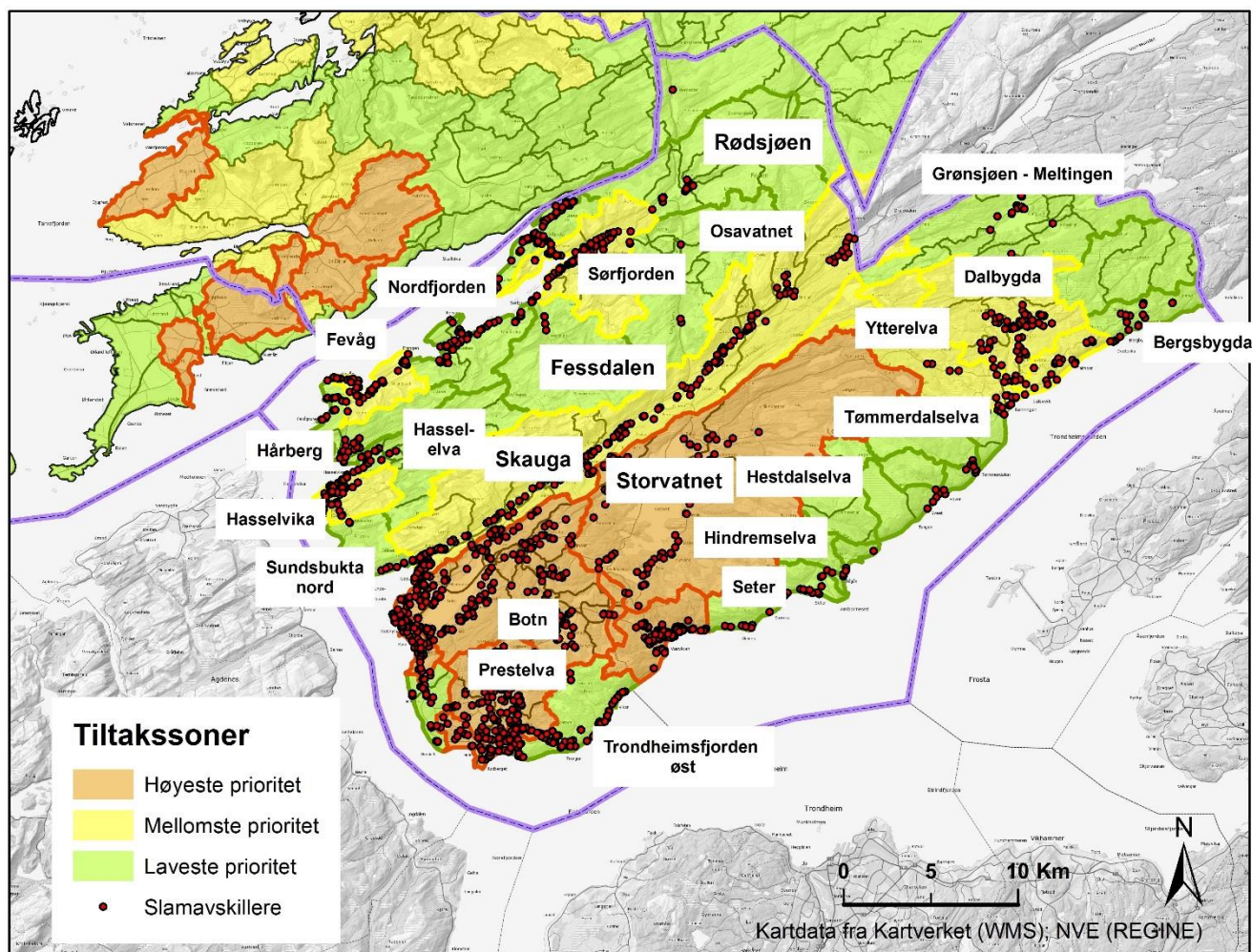
Sonekart for Roan kommune

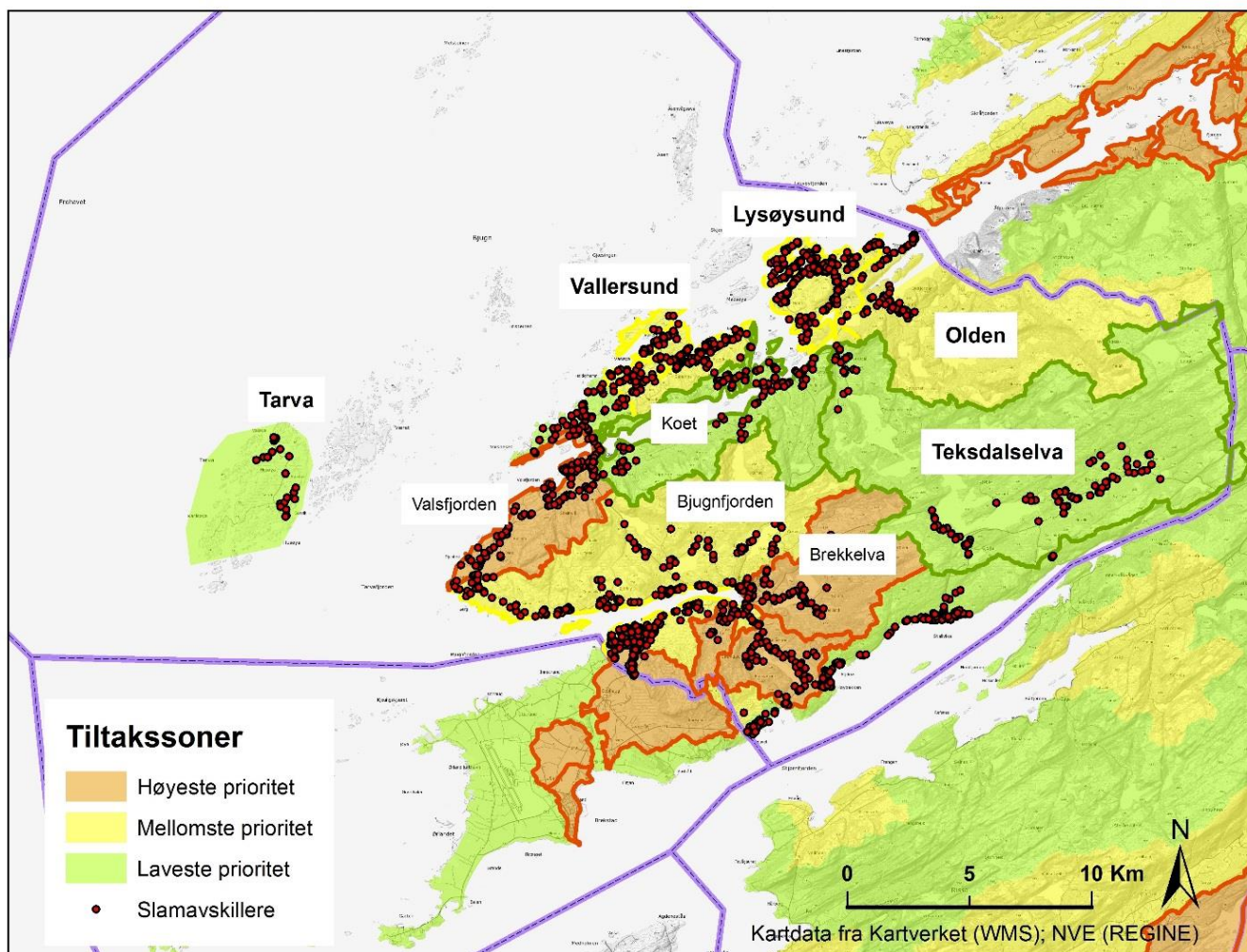
Sonekart for Åfjord kommune

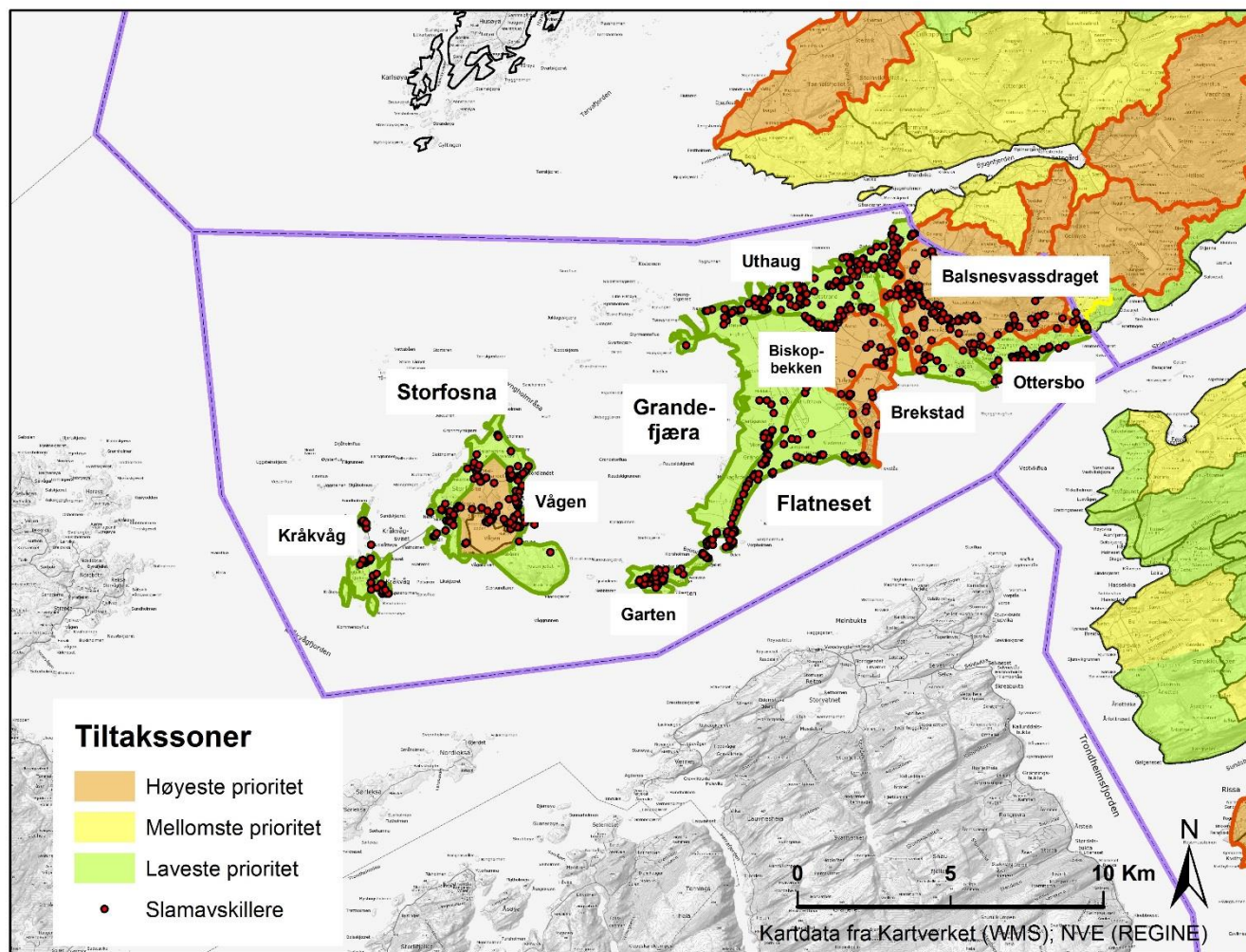
Sonekart for Indre Fosen kommune

Sonekart for Bjugn kommune

Sonekart for Ørland kommune

Vedlegg 3: Eksempler på mulige framdriftsplaner for oppryddingsarbeidet

«Modell 1»

Mål

Kommunene er delt inn i tiltakssoner med ulik prioritering (oransje – gul – grønn). Målet for opprydding i spredte avløp innenfor en tiltakssone er:

- Alle spredte avløpsanlegg i kategori 1-3 (se tabell lenger ned) skal være utbedret
- Forurensning fra avløp skal være begrenset så mye at målet om god økologisk tilstand i vannforekomstene kan nås.

Frister

Følgende frister for å nå målet beskrevet over settes for de ulike sonene:

- Oransje sone: 2021 (prosjektperiode 2017-2021)
- Gul sone: 2027 (prosjektperiode 2022-2027)
- Grønn sone: 2033 (prosjektperiode 2028-2033)

Tabellen under gir retningslinjer for når ulike avløpsanlegg innenfor en sone bør utbedres.

Retningslinjene er veiledende, og bør ikke være til hinder for at det etableres private fellesanlegg.

Kategori		Bør utbedres innen
1	Anlegg med utslag til terreng, bekk eller drengroft, eller hvor det er påvist forurensning av tarmbakterier i nærliggende brønner. Boliger uten renseanlegg. Anlegget må snart utbedres	1-3 år
2	Anlegg som drener til vannforekomster med dårligere enn god økologisk tilstand på grunn av forurensning fra avløp, og som ikke oppfyller rensekravene i forurensningsforskriften.	1-4 år
3	- Gamle avløpsanlegg med slamavskillere i gammel/dårlig betong, med registrert vannoppstuvning eller lavt vannivå i slamavskillere, eller kapasitetsproblem i renseanlegget - Kun slamavskillere med utslipp til ferskvann, ikke registrert renseløsning etter slamavskillere. Ikke påvist vannutslag til terreng eller bekk. Ikke påvist tarmbakterier til nærliggende brønner. - Eldre sandfilteranlegg, eller infiltrasjonsanlegg med kapasitetsproblemer	2-4 år
4	- Separat klosettøsning med eldre renseanlegg for gråvann - Gamle slamavskillere for alt avløpsvann, men ok vannivå og registrert renseløsning etter slamavskillere. Ikke påvist vannutslag til terreng eller bekk. Ikke påvist tarmbakterier til nærliggende brønn	5-10 år

5	Dårlig fungerende anlegg, men med svært lav belastning (1 eldre beboer). Utbedring av anlegget anbefales, men kan evt. utsettes til eierskifte. Det legges da klausul på eiendommen.	-
6	Renseanlegg av nyere dato med god funksjon. Tilfredsstiller rensekravene i forurensningsforskriften	-
7	Tilknyttet kommunalt avløp	-
8	Bolig/hytte uten innlagt vann. Krever ikke utslippstillatelse	-
9	Midlertidig utsettelse kan vurderes etter søknad. Eksempler på slike tilfeller kan være dødsbo, ubebodde/midlertidig fraflyttede hus, kondemnable bygg	-

«Modell 2»

Følgende anleggstyper vil få pålegg om oppgradering:

- Direkte utslipp
- Slamavskiller til terreng
- Slamavskiller til vassdrag
- Sandfilteranlegg eldre enn 10 år, som drenerer til vannforekomst med dårligere enn god økologisk tilstand på grunn av forurensning fra avløp
- Infiltrasjonsanlegg etablert før 1986
- Andre typer anlegg med tilnærmet ingen renseeffekt

Frister for opprydding i hver tiltakssone:

- Oransje: 2021
- Gul: 2024
- Grønn: 2027

«Modell 3»

Tabellen under angir frister for når avløpsanleggene må oppfylle rensekravene i forurensningsforskriften (og evt. lokal avløpsforskrift). Fristene er basert på soneinndelingen, tilstand i resipient, brukerinteresser og anleggenes tilstand.

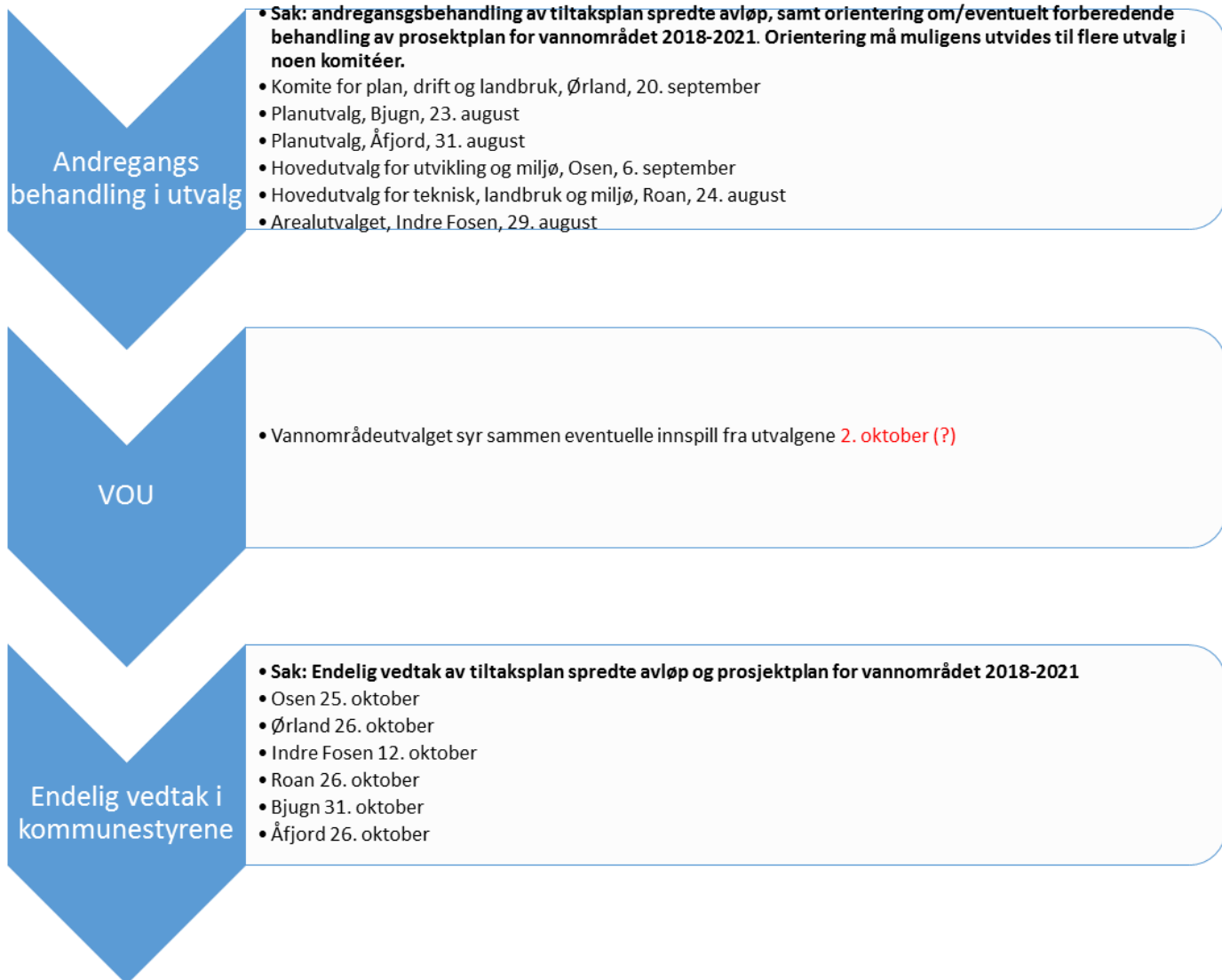
	Oransje sone	Gul sone	Grønn sone
Anlegg med utslag til terreng, bekk eller drenggrøft, eller hvor det er påvist forurensning av tarmbakterier i nærliggende brønner. Boliger uten renseanlegg. Anlegget må snarlig utbedres (1-3 år).	2019	2022	2025
Dårlig fungerende anlegg, men med svært lav belastning (1 eldre beboer). Utbedring av anlegget anbefales, men kan evt. utsettes til eierskifte. Det legges da klausul på eiendommen.	-	-	-
Bør utbedres innen 3-4 år: - Gamle avløpsanlegg med slamavskiller i gammel/dårlig betong, med registrert vannoppstuvning eller lavt vannivå i slamavskiller, eller kapasitetsproblem i renseanlegget - Kun slamavskiller, ikke registrert renseløsning etter slamavskiller. Ikke påvist vannutslag til	2021	2024	2027

terreng eller bekk. Ikke påvist tarmbakterier til nærliggende brønner. - Eldre sandfilteranlegg, eller infiltrasjonsanlegg med kapasitetsproblemer			
Bør utbedres innen 5-10 år: - Separat klosettløsning med eldre renseanlegg for gråvann - Gamle slamavskillere for alt avløpsvann, men ok vannivå og registrert renseløsning etter slamavskillere. Ikke påvist vannutslag til terreng eller bekk. Ikke påvist tarmbakterier til nærliggende brønn	2027	2030	2033
Renseanlegg av nyere dato med god funksjon. Tilfredsstiller renskravene i forurensningsforskriften	-	-	-
Tilknyttet kommunalt avløp	-	-	-
Bolig/hytte uten innlagt vann. Krever ikke utslippstillatelse	-	-	-
Midlertidig utsettelse kan vurderes etter søknad. Eksempler på slike tilfeller kan være dødsbo, ubebodde/midlertidig fraflyttede hus, kondemnable bygg	-	-	-

Hei!

Her kommer referat fra møtet i vannområdeutvalget 16. juni, med diverse vedlegg. Beklager at referatet kommer så sent. Jeg tar imot innspill til referatet.

På VOU-møtet satte vi av den 25. oktober til nytt møte, men i ettertid ser jeg at dette er en vanskelig dag, bl.a. er det kommunestyremøte i Osen. Jeg foreslår ny dato allerede 2. oktober. Se forslag til plan for videre politisk behandling av tiltaksplan spredte avløp og videreføring av Nordre Fosen vannområde under. Denne er kun foreløpig – jeg har ikke fått tilbakemelding fra alle kommunene.

Med vennlig hilsen
Ingrid Hjorth
Koordinator Nordre Fosen vannområde
97731313

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag
Postboks 4710 Sluppen
7468 TRONDHEIM

Deres ref:
Vår ref: 2017/82612
Dato: 22.05.2017
Org.nr: 985 399 077

Statens tilsyn for planter, fisk, dyr og næringsmidler

HØRING AV TILTAKSPLAN SPREDTE AVLØP - NORDRE FOSEN VANNOMRÅDE

Mattilsynet mottok 18.04.2017 høring av tiltaksplan spredte avløp - Nordre Fosen vannområde. Dette gjelder for kommunene: Osen, Roan, Åfjord, Bjugn, Leksvik, Rissa og Ørland. Frist for å gi kommentarer eller innspill er satt til 30.05.2017.

Høringen gjelder følgende:

Det legges opp til at avløpssituasjonen skal kartlegges før egen fremdriftsplan for oppryddingsarbeidet vedtas. Denne planen skal senere bli et grunnlag for videre samarbeid om spredte avløp i vannområdet.

Det er sagt at planen vil:

- ha fokus på å redusere forurensningsbelastningen fra spredte avløp til et akseptabelt nivå, slik at god økologisk tilstand i vannforekomstene kan nås.
- Sikre drikkevannskilder(overflatevann og private brønner) mot forurensning fra spredte avløp
- Sikre at ikke forurensning fra spredte avløp hindrer brukerinteressene knyttet til vannet, som f.eks. bading

Mattilsynets vurdering

Som en kommentar er det viktig at tiltaksplanen inneholder en oversikt over oppdrettsanlegg for skjell og fisk i sjøområdene som kan bli påvirket av utslipp fra avløp. Det sto nevnt i planen at en del tiltakssoner drenerer til sjø, det er da viktig at eventuelle oppdrettsanlegg i slike områder blir kartlagt.

Ellers ingen anmerkninger til planforslaget. Mattilsynet vurderer det som positivt at kommunene i Fosen går sammen og lager en felles tiltaksplan for spredte avløp.

Det er også positivt at man her tar hensyn til drikkevannskildene og har laget en oversikt over hvilke vannforekomster som kan bli påvirket av avløp fra spredt boligbebyggelse.

Med hilsen

Tove Marie Hervik

Kopi til Rissa Kommune

Mattilsynet
Seksjon fisk, dyr og mat Innherred og
Fosen

Saksbehandler: Tove Marie Hervik
Tlf: 22400000
E-post: postmottak@mattilsynet.no
(Husk mottakers navn)

Postadresse:
Felles postmottak, Postboks 383
2381 Brumunddal
Telefaks: 23 21 68 01

www.mattilsynet.no

*Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.
Dokumenter som må ha signatur blir i tillegg sendt i papirversjon.*

Høring av tiltaksplan spredte avløp Nordre Fosen Vannområde

Rissa Bondelag mener det er positivt med kartlegging av avløpsanlegg og drikkevannskilder og at sikring av kvaliteten av disse, er viktig.

Vi må også huske at det allerede er gjort store effektfulle tiltak i landbruket og avsig til vassdrag er sterkt redusert de siste åra. Landbruket har fortsatt stor fokus på klima og vil ha det også i framtiden.

Vi stiller oss imidlertid svært skeptiske til kostnaden dette vil medføre spesielt for distrikter der offentlig tilknytning ikke er mulig. Vi frykter dette vil føre til at hus blir stående tomme og gårdsbruk nedlagt da det kan fort bli ulønnsomt å koste på gamle hus. Veldig mange vil rett og slett ikke klare et slik tungt økonomisk løft. Dette vil presse prisene på eiendommene i distriktet uheldig høye og de kan bli svært tungsolgte

Tidsfristene er etter vår mening meget korte. Vi foreslår heller en modell vi har hørt enkelte kommuner har, altså at kravet inntreffer ved eierskifte. Dette vil lette det økonomiske trykket noe. Vi vil da også oppnå mindre utslipp men med noe lengre tidsperspektiv før ønsket resultat er oppnådd.

Om fristene skal som foreslått skal gjelde, bør det føre med seg offentlige midler, slik at den økonomiske byrden er overkommelig. Kostnadsforskjellen mellom de som får mulighet til tilknytning av kommunalt avløp og de som må ha privat renseanlegg, bør dekkes av det offentlige. Om ikke vil hele prosjektet være svært distriktsfientlig.

Mvh

Styret i Rissa Bondelag

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag

Postboks 4710 Sluppen, 7468 Trondheim

Sentralbord: 73 19 90 00, Telefaks 73 19 91 01

Besøksadresse: E. C. Dahls g. 10

Saksbehandler
Iver Tanem
Miljøvernnavdelingen

Innvalgstelefon
73 19 92 21

Vår dato
29.05.2017
Deres dato
18.04.2017

Vår ref. (bes oppgitt ved svar)
2017/3026-461.2
Deres ref.

Rissa kommune
Rådhusvegen 13
7100 RISSA

Fylkesmannens vurdering av tiltaksplan spredte avløp - Nordre Fosen vannområde

Vi viser til tiltaksplan for spredt avløp 2017- 2022 for Nordre Fosen vannområde, med høringsfrist 30.5.2017. Planen er utarbeidet i et samarbeid mellom vannområdets kommuner; Osen, Roan, Åfjord, Leksvik, Rissa, Bjugn og Ørland, med et mål om å kartlegge avløpssituasjonen i kommunene og ta igjen et etterslep i forvaltningen av spredt avløp.

Fylkesmannen mener Nordre Fosen vannområde har gjort et godt arbeid med å lage en kompakt og lettlest plan. Planen beskriver hvordan arbeidet med oppryddingen i private avløpsanlegg skal foregå og hvordan kommunene skal sikre en åpen, informativ og ryddig prosess og skape engasjement for et bedre vannmiljø. Vannområdet har på en god måte forankret dette i arbeidet etter vannforskriften og da spesielt regional vannforvaltningsplan for vannregion Trøndelag.

Det er imidlertid usikkert i hvor stor grad denne planen forplikter kommunene i å starte opp arbeidet. Det står på side 6 under kapittelet *Fremdriftsplan* at «før en detaljert fremdriftsplan settes opp er det behov for bedre kartlegging av avløpsanleggene og miljøundersøkelser av resipienter». Fylkesmannen mener en slik kartlegging kan være en del av fremdriftsplanen. Med bakgrunn i soneinndelingen vist i vedlegg 2-8, kan fremdriftsplanen starte med miljøovervåkning i oransje sone (høyeste prioritet). Når kunnskapsgrunnlaget er godt nok, iverksettes tiltak her, mens overvåkingen videreføres i gul sone (mellomste prioritet) osv. Tiltakene som gjennomføres for å redusere forurensning fra spredt avløp, bør også følges opp gjennom etterundersøkelser. Dette blir viktig for å få erfaring med effekter av ulike tiltak.

Sonekartene for hver kommune i vedlegg 2-8 er litt vanskelig å lese. De kan med fordel gjøres større (for eksempel A4) og alle kartene bør være i samme målestokk. Kommunegrensene bør bli tydelig markert i hvert kart. Videre bør kartene være i gråtoner, slik at skravuren for hver sone i kommunen kommer tydelig frem.

Kommunegrenser følger ikke nødvendigvis grensene for nedbørsfelt, og tiltak- eller mangel av tiltak kan dermed få effekt i nabokommunen. Ut fra det vi kan lese av kartene i vedlegg 2-8, ser det ut til at dette er hensyntatt i forhold til soneinndelingene. Dette gjør at deler av et nedbørsfelt i for eksempel Åfjord som drenerer til Roan vil få samme prioritet som mottakerkommunen har satt. Dette er et viktig prinsipp som også brukes på internasjonale grenseoverskridende

vassdrag. Vannområdekoordinatoren vil få en viktig rolle i å bistå i prioritering og koordinering.

Når det gjelder mulige framdriftsplaner for oppryddingsarbeidet i vedlegg 9, er det viktig at vannområdet blir enige om én modell alle kommunene skal bruke. Det bør være beskrevet en tydelig prioriteringsrekkefølge både for sonene som inngår i tiltaksplanen og type avløpsanlegg som må oppgraderes. De ulike sonene bør ha en tiltaksperiode, eller frist for tiltaksgjennomføring. Modell 1 og modell 3 ser ut til være gode modeller på framdriftsplaner. Det viktige her er imidlertid at alle kommunene bruker samme framdriftsplan.

Lykke til med det videre arbeidet!

Med hilsen

Marit Lorvik (e.f.)
Ass. miljøverndirektør

Iver Øfsti Tanem
seniorrådgiver

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.